

ประสิทธิผลโครงการอบรมการคำนวณต้นทุนเพื่อตั้งราคาขาย: การวิจัยอิงฐานชุมชน

Effectiveness of The Training Program on Cost Calculation for Sale Pricing: Community Based Research

ปิยาภรณ์ อาสาทรงธรรม¹ ทศนีย์นารถ สุทธิวันภูมิ² นภาพร วงศ์ศรีนันท์³ และ อารีย์ ทิศาวิภาต⁴
^{1, 2, 3, 4} คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินโครงการอบรมเรื่องการคำนวณต้นทุนเพื่อตั้งราคาขาย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการ 2) เพื่อติดตามผลการคำนวณต้นทุนเพื่อตั้งราคาขายของสินค้ากลุ่มธุรกิจชุมชนใน อบต. คลองสี หลังการอบรม ระเบียบวิธีการวิจัยเป็นการวิจัยบริการสังคม แบบอิงฐานชุมชน (Community Based Research) กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกชุมชนคลองสีที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบบันทึกการสำรวจสภาพชุมชนในด้านการคำนวณต้นทุนสินค้า 2) โครงการอบรมการคำนวณต้นทุนเพื่อตั้งราคาขาย ใช้เวลา 1 วัน 3) แบบทดสอบความรู้ก่อน-หลัง การอบรม 4) แบบประเมินผลโครงการอบรม 4 ด้าน ตามโมเดลชิปปี้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สถิติบรรยาย และสถิติทดสอบที แบบจับคู่ (Paired t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินโครงการอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้การคำนวณต้นทุนหลังอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการโดยรวมในระดับมาก และ 2) ผลการติดตามหลังการอบรม พบว่า สมาชิกกลุ่มพร้อมขีดเท่าได้ มีการนำความรู้ไปใช้ในการตั้งราคาขายได้ผลว่ามีกำไรเพิ่มขึ้นเป็นราคาที่สมเหตุสมผลตามที่ควรจะเป็นตามหลักการบัญชี

คำสำคัญ: โครงการอบรม, การคำนวณต้นทุน, การตั้งราคาขาย, การวิจัยอิงฐานชุมชน

Abstract

The objectives of this study were 1) to evaluate the training program on the cost calculation for sale pricing in aspect of context, input, process and product, and 2) to follow up the cost calculation for sale pricing of the products after the training program. The research method was the social service research in the form of community-based research. The sample consisted of 30 “Klong See” people participating in the training program. The research instruments were 1) the community survey recording form on product cost estimation, 2) the one-day training program on the cost calculation for sale pricing, 3) the achievement test measuring knowledge before and after the training program, and 4) the training program evaluation form assessing 4 aspects on CIPP. The data were analyzed using content analysis, descriptive statistics, and paired t-test. The research findings were 1) revealed that the participants had higher post-training knowledge on cost calculation

than the pre-training knowledge, and 2) the members of the “the doormat production group” had applied their knowledge on setting the sale price, and as a consequence, the sale price had been increased to the reasonable price based on the accounting principles.

Keywords: The Training Program, Cost Calculation, Sale Pricing, Community Based Research

1. บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เป็นแผนที่มุ่งพัฒนาคนและยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวคือ สร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนโดยบูรณาการกระบวนการผลิตบนฐานศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุล ส่งเสริมบทบาทสตรีในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนและนำไปสู่การแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาระบบการบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชนควบคู่กับการสร้างผู้ประกอบการใหม่ และพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแผนไปปฏิบัติ องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) คลองสี่ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลที่ตั้งขึ้นตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 มีพื้นที่รับผิดชอบ 16 หมู่บ้าน มีหน้าที่พัฒนาเศรษฐกิจของประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลคลองสี่ให้มีการกินดีอยู่ดีมีฐานะมั่นคง

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติ จังหวัดปทุมธานี ใน พ.ศ. 2551 พบว่า ประชาชนในกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มอาชีพยังมีปัญหาในเรื่องรายได้ โดยเกษตรกรมีปัญหาในเรื่องปริมาณและราคาสินค้าเกษตรที่ไม่แน่นอนส่วนใหญ่ราคาจะต่ำมากเพราะยังขาดตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ ขาดวิทยากรที่จะมาแนะนำการแปรรูปผลผลิตทางเกษตร ส่วนกลุ่มอาชีพยังไม่เข้มแข็ง ในตำบลคลองสี่ทุกหมู่บ้านจะมีกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มผลิตพรมเช็ดเท้า กลุ่มผลิตดอกไม้บายว กลุ่มผลิตตะลิงปิงและอ้อมอบแห้ง กลุ่มผลิตน้ำพริก กลุ่มอาชีพเหล่านี้เกิดจากการที่ผู้ใหญ่วัยและลูกบ้านร่วมกันออกเสียงเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตในหมู่บ้านนั้นและโดดเด่นที่สุด มาจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพโดยให้ผู้ที่ริเริ่มผลิตผลิตภัณฑ์เป็นประธานของกลุ่มมีหน้าที่บริหารจัดการการผลิตและการขายทั้งหมด และลูกบ้านซึ่งสนใจเข้าร่วมกลุ่มทำหน้าที่ผลิตและขายสินค้าเหล่านี้

จากการสัมภาษณ์พบว่า ระดับการศึกษาสูงสุดของสมาชิกแต่ละกลุ่มส่วนใหญ่ไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลาย และไม่มีความรู้ด้านการคำนวณต้นทุนของสินค้า อบต. คลองสี่ จึงส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนด้วยการจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดอบรมหรือฝึกอาชีพตามที่ประชาชนในท้องถิ่นต้องการ การกำหนดหัวข้อฝึกอบรม โดยหมู่บ้านทั้ง 16 หมู่บ้านจะส่งตัวแทนของหมู่บ้าน ๆ ละ 2 คน มาร่วมกันเสนอปัญหาและเรื่องที่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ของ อบต. จัดการฝึกอบรมให้ เมื่อ อบต. กำหนดหัวข้อ วัน เวลา สถานที่อบรมแล้วตัวแทนจะนำรายละเอียดไปประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกในหมู่บ้านของตนทราบและสมัครเข้าร่วมอบรม

ทั้งนี้มหาวิทยาลัยกรุงเทพในฐานะสถาบันการศึกษานอกจากภารกิจหลักในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ออกสู่ตลาดแรงงานแล้ว ยังมีภารกิจร่วมกับภาครัฐในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนในท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ ให้เข้มแข็งและเติบโตอย่างยั่งยืนด้วย ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์คณะบัญชีพิจารณาเห็นว่าการกำหนดราคาขายของกลุ่มธุรกิจชุมชนของ อบต. คลองสี่ พบว่า มีราคาค่อนข้างต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยบริการชุมชนครั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มธุรกิจชุมชนอบต. คลองสี่ ได้เรียนรู้วิธีการกำหนดราคาขายของสินค้าได้อย่างถูกต้อง

มูลค่าต้นทุนของสินค้าที่ถูกต้องมีความสำคัญต่อการกำหนดราคาขายและการเพิ่มกำไรให้แก่ผู้ผลิต กล่าวคือ ราคาขายคำนวณจากต้นทุนสินค้าบวกต้นทุนการดำเนินงานบวกกำไรที่ต้องการ ถ้ามูลค่าต้นทุนของสินค้าไม่ถูกต้อง

อาจทำให้ผู้ประกอบการขาดทุนและต้องเลิกกิจการไปในที่สุด ส่วนการเพิ่มกำไรวิธีง่ายที่สุด คือ การลดต้นทุนการผลิตสินค้าโดยที่สินค้ามีคุณภาพคงเดิมหรือดีขึ้นกว่าเดิม การจะลดต้นทุนของสินค้า ผู้ผลิตต้องทราบว่า อะไรคือองค์ประกอบของต้นทุนและทราบว่าองค์ประกอบใดเป็นต้นทุนผันแปร (Variable Cost) หรือต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) ต้นทุนผันแปร หมายถึง ต้นทุนที่มีจำนวนรวมเปลี่ยนแปลงขึ้นลงเป็นอัตราส่วนโดยตรงกับปริมาณกิจกรรม เช่น การผลิตพรมเช็ดเท้า ค่าเศษผ้า ค่าแรงทางตรงเป็นต้นทุนผันแปร โดยค่าเศษผ้า และค่าแรงทางตรงจะเพิ่มขึ้นตามปริมาณการผลิตพรมที่เพิ่มขึ้น ส่วนต้นทุนคงที่ คือ ต้นทุนที่มีจำนวนรวมคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิตภายในช่วงที่พิจารณา เช่น ค่าเช่าพื้นที่จะคงที่ ไม่ว่าจะการผลิตเพิ่มขึ้นหรือลดลง (ดวงมณี โกมารทัต, 2549) การลดต้นทุนมักจะทำกับต้นทุนผันแปรมากกว่าต้นทุนคงที่ การลดต้นทุนผันแปรทำได้โดยหาแหล่งเศษผ้าที่มีราคาถูกหรือซื้อในปริมาณที่มากขึ้นจึงต่อรองลดราคา และประหยัดค่าขนส่ง เป็นต้น การลดต้นทุนคงที่ทำได้โดยเพิ่มช่วงเวลาการผลิตในแต่ละวันให้ยาวขึ้น และการกำหนดราคาขายของสินค้าโดยส่วนใหญ่จะกำหนดจากราคาทุนทั้งหมดของสินค้าที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้สินค้ามาอยู่ในสภาพพร้อมขาย ได้แก่ ค่าวัตถุดิบ ค่าแรง ค่าใช้จ่ายการผลิต ค่าขนส่ง ต้นทุนการบริหารคลังสินค้า ต้นทุนการกระจายสินค้าและต้นทุนการตลาด บวกด้วยระดับของส่วนเกินที่ผู้ประกอบการต้องการ (Holland, 1998) ดังนั้น ถ้ากลุ่มอาชีพมีความรู้สามารถคำนวณต้นทุนสินค้าที่กลุ่มผลิตขึ้นได้อย่างถูกต้องจะเพิ่มโอกาสให้กลุ่มอาชีพนั้นมีกำไรเพิ่มขึ้นและเติบโตอย่างยั่งยืนได้

เมื่อกลุ่มอาชีพในอบต.คลองสี่ขาดความรู้ด้านการคำนวณต้นทุนของสินค้า คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จึงได้จัดโครงการฝึกอบรมทางด้านบัญชี เรื่องการคำนวณต้นทุนเพื่อตั้งราคาขาย ให้แก่สมาชิกของกลุ่มอาชีพในอบต.คลองสี่ขึ้น เพื่อให้สมาชิกใช้ความรู้ที่ได้รับมาตั้งราคาขายที่เหมาะสมมีกำไรเพิ่มขึ้น มีฐานะทางการเงินมั่นคงขึ้น แต่เนื่องจากทรัพยากรที่มีจำกัดและธุรกิจชุมชนต้องการความช่วยเหลือที่ตรงเป้าหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตามนโยบายของ อบต.คลองสี่ ให้บังเกิดผลโดยเร็ว ผู้วิจัยจึงทำการประเมินโครงการฝึกอบรมเรื่องการคำนวณต้นทุนเพื่อตั้งราคาขาย ว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ โดยมีประเด็นการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต สารสนเทศนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาหรือปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการอบรมเรื่องการคำนวณต้นทุนเพื่อตั้งราคาขาย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการ
2. เพื่อติดตามผลการคำนวณต้นทุนเพื่อตั้งราคาขายของสินค้ากลุ่มธุรกิจชุมชนใน อบต.คลองสี่ หลังการอบรม

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยบริการสังคมแบบอิงฐานชุมชน (Community Based Research) มีหลักการสำคัญ คือ การเข้าใจเข้าถึงสภาพการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจชุมชน ให้ความรู้ที่สมาชิกชุมชนต้องการและให้โอกาสสมาชิกชุมชนที่สนใจปรับเปลี่ยนแนวคิดการคำนวณต้นทุนของสินค้า ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรเป้าหมาย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกชุมชน อบต. คลองสี่ ที่มีความสนใจเข้ารับการอบรมในโครงการบริการวิชาการสู่สังคม เรื่องการคำนวณต้นทุนและการตั้งราคาขายของผลิตภัณฑ์ในธุรกิจชุมชน ตำบลคลองสี่ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ได้แก่ 1) แบบบันทึกการสำรวจสภาพกลุ่มธุรกิจชุมชนด้านการคำนวณต้นทุนของสินค้า 2) หลักสูตรการอบรมเรื่องการคำนวณต้นทุนเพื่อตั้งราคาขาย 3) แบบทดสอบความรู้ก่อน-หลังการอบรม 4) แบบประเมินผลโครงการ 4 ด้าน คือ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต 5) แบบบันทึกผลการสัมภาษณ์ติดตามผลการอบรม

3. วิธีการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีการดำเนินการ 4 ขั้นตอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) การสำรวจสภาพกลุ่มธุรกิจชุมชนในการคำนวณต้นทุนของสินค้า 2) การจัดทำหลักสูตรโครงการอบรมเรื่อง การคำนวณต้นทุนและการตั้งราคาขายของสินค้าในธุรกิจชุมชน ใช้เวลาในการอบรม 1 วัน มีเนื้อหาสาระสำคัญได้แก่ ความหมายของต้นทุน ความสำคัญของต้นทุน องค์ประกอบของต้นทุน และวิธีการตั้งราคาขายสินค้า 3) การวัดผลโครงการอบรมประกอบด้วย แบบทดสอบความรู้ก่อนการอบรม และแบบทดสอบความรู้หลังการอบรม 4) การรวบรวมข้อมูลแบบประเมินผลโครงการอบรมจากผู้เข้าอบรม 5) การรวบรวมข้อมูลจากการติดตามผลหลังการอบรมโดยการสัมภาษณ์

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ 1) ในการสร้างแบบสอบถามประเมินผลโครงการ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิด CIPP Model เพื่อระบุคำถามที่ต้องการหาคำตอบ ทั้งหมด 4 ด้านจำนวน 21 ข้อ โดยเขียนรายการข้อคำถามในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาให้ความคิดเห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับบริบทของ CIPP Model หรือไม่ โดยใช้ค่าเทคนิค IOC (Index of item-Objective Congruence) จากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมารวมกันเพื่อหาค่าความสอดคล้อง (ไมตรี บุญทศ, 2549) พร้อมทั้งขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและภาษาที่ใช้ของข้อคำถาม 2) ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อที่สร้างขึ้นมีความครอบคลุมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของ CIPP Model ทั้ง 4 ด้าน โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และมีข้อเสนอแนะให้แก้ไข 3) หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้เข้าอบรมโครงการบริการวิชาการสู่สังคม เรื่องการคำนวณต้นทุนและการตั้งราคาขายของผลิตภัณฑ์ในธุรกิจชุมชน ตำบลคลองสี่ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นโครงการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับโครงการนี้ 4) นำแบบสอบถามที่ได้กลับมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbarch) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .852

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติการบรรยายสำหรับข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และใช้สถิติทดสอบที แบบจับคู่ (Paired t-test) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการฝึกอบรม

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแยกเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัยออกเป็น 2 ข้อ ดังนี้

1) ผลประเมินโครงการอบรมเรื่อง การคำนวณต้นทุนและการตั้งราคาขายของผลิตภัณฑ์ในธุรกิจชุมชน พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\mu = 16.75$, $\sigma = 1.39$) ซึ่งสูงกว่า

คะแนนเฉลี่ยก่อนฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\mu = 13.29$, $\sigma = 1.83$) ผลการประเมินโครงการอบรมแบบ CIPP Model สรุปได้ว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นด้านบริบทอยู่ในระดับมากเป็นอันดับหนึ่งที่มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.32$) รองลงมา คือ ด้านผลผลิตที่มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.24$) และสุดท้าย คือ ด้านปัจจัยนำเข้าที่มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.21$) ซึ่งทั้งสองอยู่ในระดับมาก

2) ผลการติดตามการคำนวณต้นทุนเพื่อตั้งราคาขายของสินค้ากลุ่มธุรกิจชุมชนใน อบต.คลองสี หลังการอบรม พบว่า ราคาขายผลิตภัณฑ์พรมเช็ดเท้าสูงขึ้นจากเดิมกล่าวคือจากที่เคยกำหนดราคาขายผืนละ 16 บาท สามารถกำหนดราคาขายเพิ่มเป็นผืนละ 25 บาท โดยแสดงสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1: แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ก่อน และหลังการอบรม

ข้อมูล	คะแนนเต็ม	μ	σ
ก่อนการอบรม	20	13.29	1.83
หลังการอบรม	20	16.75	1.39

ตารางที่ 2: แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลการดำเนินโครงการโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน	μ	σ	ระดับ
ด้านบริบท	4.32	.45	มาก
ด้านปัจจัยนำเข้า	4.21	.50	มาก
ด้านกระบวนการ	4.11	.64	มาก
ด้านผลผลิต	4.24	.61	มาก
รวม	4.22	.47	มาก

5. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการอบรมการคำนวณต้นทุน เพื่อตั้งราคาขายที่จัดให้แก่สมาชิกธุรกิจชุมชนใน อบต. คลองสี โดยทำการประเมินโครงการใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้แก่ ผู้เข้าอบรมในโครงการจำนวน 30 คน จากการศึกษาวิจัยผลการประเมินโครงการอบรมการคำนวณต้นทุนเพื่อตั้งราคาขาย มีประเด็นที่ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านบริบท พบว่า ในภาพรวมและรายข้อค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าอบรมมีความต้องการให้สถาบันการศึกษาเข้ามาช่วยเหลือชุมชน โครงการนี้มุ่งให้ผู้เข้าอบรมนำความรู้เรื่องการคำนวณต้นทุนของสินค้าที่ผลิตไปใช้ในการตั้งราคาขายได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการประเมินแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam กล่าวว่าการประเมินบริบทหรือสถานะแวดล้อมสิ่งจำเป็นก่อนดำเนินการใด ๆ ต้องมีการวางแผนโครงการไว้ล่วงหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถตอบคำถามต่าง ๆ ได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริง

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ในภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนมีความเพียงพอผู้เข้าอบรมสามารถซักถามอาจารย์ผู้สอนได้อย่างเต็มที่ ผู้เข้าอบรมมีความตั้งใจในการเข้าร่วมโครงการ เอกสารประกอบการบรรยายมีเพียงพอ และอุปกรณ์การสอนมีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี

การประเมินแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam กล่าวว่า การประเมินปัจจัยนำเข้าเป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ

3. ด้านกระบวนการ พบว่า ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นได้ว่าการประเมินผู้เข้าอบรมสามารถซักถามอาจารย์ผู้สอนได้อย่างเต็มที่ และผู้สอนมีการปรับปรุงแบบการสอนให้เหมาะสมกับผู้อบรมซึ่งอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการประเมินแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam กล่าวว่า การประเมินด้านกระบวนการเป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ด้านผลผลิต พบว่า ภาพรวมอยู่ระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าอบรมได้รับผลประโยชน์จากโครงการอบรมนี้ค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้เข้าอบรมคำนวณต้นทุนสินค้าได้ใกล้เคียงต้นทุนจริง และการกำหนดราคาขายได้มีผลละ 25 บาท จากเดิมราคาขายมีผลละ 16 บาท โดยสามารถระบอบุญประกอบของต้นทุนของสินค้าได้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการประเมินแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam กล่าวว่า การประเมินด้านผลผลิตเป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือมาตรฐานที่กำหนดไว้

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการอบรมการคำนวณต้นทุน เพื่อตั้งราคาขายที่จัดให้แก่สมาชิกธุรกิจชุมชนใน อบต. คลองสี โดยทำการประเมินโครงการใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้เข้าอบรมในโครงการจำนวน 30 คน จากการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มธุรกิจชุมชนโดยเฉพาะกลุ่มพรมเช็ดเท้ายังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการคำนวณต้นทุนสินค้าอยู่อีกมาก ทำให้การตั้งราคาขายจึงถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อจำนวนมาก ๆ เพื่อนำไปจำหน่ายปลีก เมื่อสมาชิกในกลุ่มได้เข้าร่วมโครงการอบรมการคำนวณต้นทุน เพื่อตั้งราคาขายทำให้สามารถคำนวณต้นทุนของสินค้าและกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์พรมเช็ดเท้าได้สูงขึ้นจากเดิม กล่าวคือ จากที่เคยกำหนดราคาขายมีผลละ 16 บาท สามารถกำหนดราคาขายเพิ่มเป็นมีผลละ 25 บาท ในการเข้าร่วมโครงการอบรมการคำนวณต้นทุนเพื่อตั้งราคาขาย ผู้เข้าร่วมอบรมแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบควรมีการประชุม อบรม ชี้แจง และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการให้ประชาชนใน อบต. คลองสีได้ทราบกันอย่างทั่วถึง
2. ควรสนับสนุนการเสริมสร้างโอกาสการยกระดับกลุ่มธุรกิจชุมชนให้เข้าเป็น OTOP ต่อไป
3. ควรมุ่งเสริมสร้างทางการตลาดให้กลุ่มธุรกิจชุมชนขยายตลาดออกไปสู่ต่างจังหวัดทั่วประเทศไทย หรือขยายตลาดออกไปสู่ต่างประเทศ
4. จัดการสร้างความเชื่อมโยงกันระหว่างกลุ่มธุรกิจประเภทเดียวกัน เพื่อหาแหล่งจำหน่ายด้วยกัน เช่น ห้างสรรพสินค้า
5. ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกธุรกิจชุมชนอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง

7. กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการอบรมการคำนวณต้นทุน และการตั้งราคาขายของผลิตภัณฑ์ในธุรกิจชุมชนตำบลคลองสี่ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี” เป็นส่วนหนึ่งของโครงการบริการวิชาการแก่สังคม คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เพื่อเป็นการประเมินผลความรู้ด้านบัญชีที่ชุมชนได้รับ อันเป็นเป้าหมายสำคัญของงานนี้ และเพื่อเป็นข้อมูลซึ่งมีประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานีนำไปใช้พัฒนาชุมชนต่อไป

ซึ่งคณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสี่ รวมทั้งคณะเจ้าหน้าที่ที่ให้การช่วยเหลืออำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงานของโครงการในทุก ๆ เรื่อง และคณะทำงานบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยกรุงเทพที่เปิดโอกาสให้ได้เข้าร่วมโครงการจนสามารถผลิตเป็นผลงานวิจัยนี้ออกมา

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์เสาวภา วิชาดี อาจารย์ประจำสถาบันภาษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะในการผลิตงานวิจัย ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ ดร.สุธา เจียรนัยกุลวานิช คณบดีคณะบัญชี ที่ให้การสนับสนุนชี้แนะและให้คำปรึกษาในทุก ๆ เรื่อง จนงานวิจัยสามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและครูบาอาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ และขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานตลอดจนกัลยาณมิตรที่เป็นกำลังใจแก่คณะผู้วิจัยตลอดมา

8. เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2553). *ธุรกิจชุมชน*. สืบค้นวันที่ 26 กรกฎาคม 2553, จาก <http://www.dbd.go.th/mainsite/index.php?id=703>
- ชัยพร วิเศษมงคล. (2551). *SMEs...มาลดต้นทุนการผลิตกันเถอะ*. สืบค้นวันที่ 7 มกราคม 2554, จาก http://happytreebiz.blogspot.com/2009/04/smes_09.html
- ดวงมณี โกมารทัต. (2549). *การบัญชีต้นทุน*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนาธิป ธรรมรักษา. (2543). *การประเมินโครงการอบรมครูผู้สอนวิชาอิสลามศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธนาวิทย์ บัวฝ้าย. (2553). *ธุรกิจชุมชน: แนวทางในการพัฒนาชนบท*. สืบค้นวันที่ 26 กรกฎาคม 2553, จาก <http://www.hu.ac.th/academic/article/Mk/Business%20community.html>
- ธีรพงษ์ มหาวิโร. (2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)*. กรุงเทพมหานคร: เดอะบุคส์.
- ธีรศักดิ์ วงศ์ปิยะ. (2548). *Marketing for SME: การตั้งราคา*. สืบค้นวันที่ 26 กรกฎาคม 2553, จาก http://web.khonkaenfocus.com/go.php?http://www.marketeer.co.th/inside_detail.php?inside_id=3335
- ธีรศรา จำปาวัน. (2547). *การติดตามผลโครงการอบรมครูวิทยาศาสตร์โดยคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- นิสสรณ์ บำเพ็ญ. (2552). *การประเมินผลโครงการฝึกอบรมผู้จุดประกายไฟแห่งการบริการ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มยุรา ถิ่นวิมล. (2550). *การประเมินโครงการสู่ความสำเร็จขององค์กร*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไมตรี บุญทศ. (2549). *คู่มือการทำวิจัยในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.
- วัชรีย์ สุวรรณวัฒน์. (2545). *การประเมินผลโครงการฝึกอบรม: กรณีศึกษาหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร รุ่นที่ 10-12*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมพิศ สุขแสน. (2545). เทคนิคการวางแผนและการประเมินผล. สืบค้นวันที่ 26 กรกฎาคม 2553, จาก <http://library.uru.ac.th/article/htmlfile/cipp.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. สืบค้นวันที่ 22 กรกฎาคม 2553, จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=139>
- สำนักงานเทศบาลเมืองคลองหลวง. (2552, 25 มิถุนายน). แผนพัฒนาสามปี (2553-2555). ปทุมธานี: ผู้แต่ง.
- สุดารัตน์ ชูสิงห์ และ อัญญาพร แก้วทองค์. (2551). *การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ "Learning How to Learn" สำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2*. สืบค้นวันที่ 26 กรกฎาคม 2553, จาก http://meded.psu.ac.th/web/meu/research/2551_10.php
- เสาวภา วิชาดี และ อัญชิสา บุตรไชยเจริญ. (2552). *การประเมินโครงการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 211*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- อภิชาติ อยู่สุขอาบ. (2552). *การประเมินโครงการฝึกอบรม หลักสูตรที่ปรึกษาความมั่นคงทางการเงิน โดยใช้ CIPP Model ของบริษัท ไอเอ็นจี ประกันชีวิต จำกัด*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- Brinckerhoff, R.O. (1987). *Achieving Result From Training*. San Francisco: Jossey Bass.
- Holland, R. (1998). *Selling price, gross margin and mark-up determination*. Retrieved March 20, 2012, from <http://cpa.utk.edu/pdffiles/adc12.pdf>
- Scriven, M. (1967). *The Methodology of Evaluation*. In R.E Stake (ED.) *Curriculum evaluation*. (American Educational Research Association Monograph Series on Evaluation, No1), Chicago: Rand McNally.
- Scriven, M. (1973). *Goal-Free Evaluation*. In E. R. House (ED.). *School Evaluation: The Politics and Process*. Berkeley, CA: McCutohan.
- Stufflebeam, D.L., and Phi Delta, K. (1971). *Educational evaluation and decision making*. Bloomington, IN: Phi Delta Kappa.